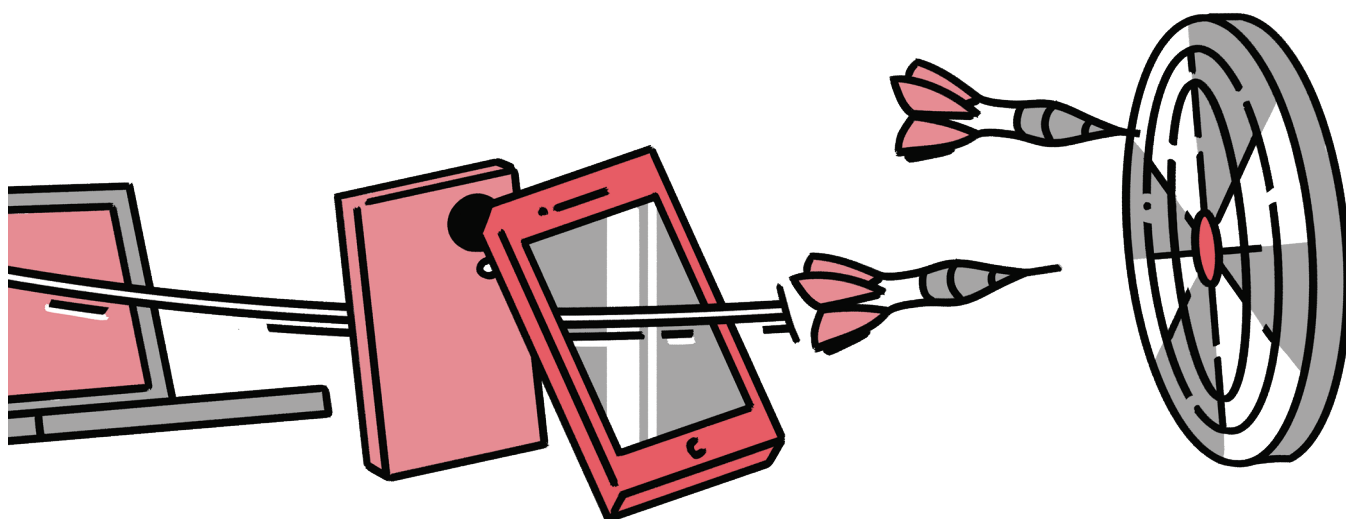

Spletno ustrahovanje

Ozadje delavnice

Moja zgodba!

To se mi je zgodilo, ko sem bila stara 12 let. Stala sem pred učilnico za geografijo in čakala na začetek pouka, ko je k meni pristopil fant iz višjega razreda in se začel pogovarjati z mano. Vprašal me je, ali bi šla z njim ven in jaz mu odgovorila, da ne, hvala. Še naprej je vztrajal, ampak jaz sem bila zelo odločna in sem ga zavrnila. Čez nekaj časa je jezno odšel. Nekaj dni pozneje so mi prijatelji začeli pošiljati moje objave, ki so bile na neznanem profilu na Instagramu. Bile so pospremljene s številnimi krutimi in nečloveškimi pripisi o mojem videzu. Pozneje sem izvedela, da za tem profilom stoji isti fant, ki sem ga zavrnila, in nekaj njegovih prijateljev, ki so objavljali moje fotografije ter jih spreminjali na neprimeren in moteč način. Ta zaplet je trajal približno leto in pol. Moja šola v zvezi s tem ni storila nič, saj se to ni dogajalo v šolskih prostorih, zato to ni bil njihov problem. Fant je končal isto šolo in je zdaj na fakulteti, jaz pa sem se morala prepisati na drugo šolo in si ustvariti nove račune in vse drugo.

Priprava

Za izvedbo delavnice si boste morali pripraviti klobčič volne, samolepilne lističe, svinčnike, škatlo, fotografijo žrtve spletnega ustrahovanja, pisne komentarje k fotografiji, posnetek glasu žrtve in igralca, ki bo odigral vlogo žrtve.

Fotografije žrtve spletnega ustrahovanja: fotografirajte igralca, ki bo odigral vlogo žrtve. Poskrbite, da bo igralec na fotografiji videti nekoliko drugačen kot večina.

Pisni komentarji fotografije: zapišite večino negativnih komentarjev.

Glasovni posnetek: posnemite glasovno sporočilo, ki ga žrtev pošlje svojemu prijatelju. Ne navajajte vseh podrobnosti o dogodku. Tukaj je primer sporočila: »Hej ... am ... bi lahko govorila? Vem, da se ne druživa več ... ahhhh ... Poslušaj! Ne vem, zakaj in kako to počne, ampak spet je nekaj objavljeno na strani in tega ne morem odstraniti, ne morem blokirati vseh računov, ki se kar naprej pojavljajo ... tega ne morem ustaviti. Je to samo zato, ker ne zna sprejeti odgovora »ne«? Je to njegovo maščevanje ali kar koli že? Ne vem, ali bi bilo mogoče lažje, če bi se izpisala iz šole? Bi to kaj rešilo?! Vsi me bodo sovražili!!!

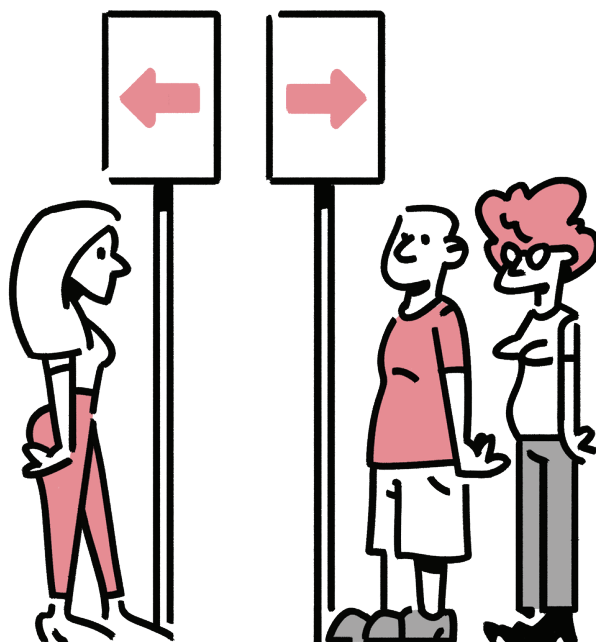
Ogrevanje

Avtobusna postaja

Udeleženci stojijo na sredini učilnice. Vodja delavnice naznani, da jim bo predstavil dve možni izbiri, in da se morajo glede na svoje trenutne želje premakniti na eno ali drugo stran učilnice. Ta postopek se ponovi večkrat, pri čemer so vsakokrat na voljo različne možnosti.

Seznam možnih izbir:

*telefon ali narava
prijatelji ali družina
Instagram ali TikTok
filter ali brez filtra
Minecraft ali Fortnite
všeč mi je ali komentiraj*

Možnosti naj izbere vodja delavnice, ki najbolje pozna svojo skupino.

Pajčevina

Udeleženci stojijo v krogu. Vodja delavnice, ki začne aktivnost, drži v rokah klobčič volne. Pove, česa ne bi nikoli objavil ali delil na spletu.

Vsak udeleženec, ki se strinja z izjavo, reče: »Jaz tudi.« Vodja delavnice prime za konec volnene niti in klobčič vrže udeležencu, ki je prvi rekel »jaz tudi«. Če je to izjavilo več udeležencev, se klobčič vrže vsem zaporedoma. Vsak od njih zdaj drži volneno nit. Tisti, ki je zadnji rekel »jaz tudi«, podrži klobčič volne in nadaljuje dejavnost tako, da še on pove, česa ne bi nikoli objavil ali delil na spletu.

To se nadaljuje, dokler ne zmanjka volnene niti. Vodja delavnice prosi udeležence, naj tako nastalo pajčevino položijo na tla, in jim razloži, da ničesar, kar je objavljeno na spletu, ni mogoče nikoli izbrisati.

Glavni del

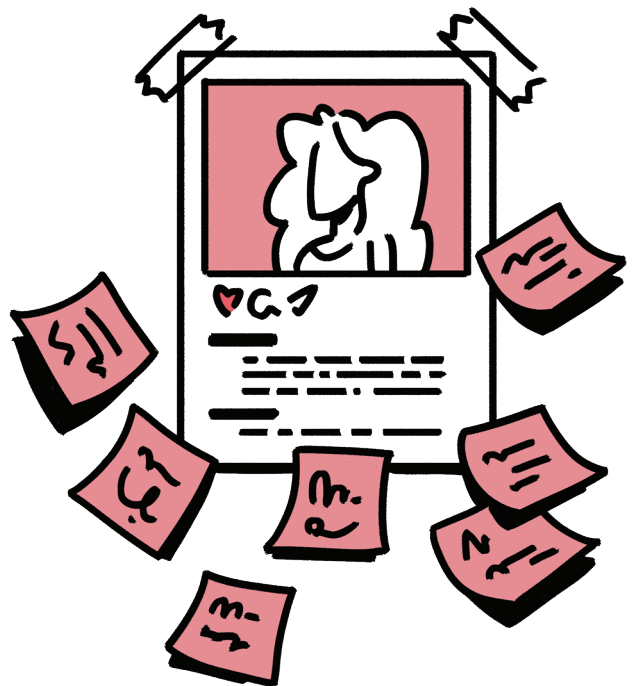
Pisni vir

Vodja delavnice v učilnici na vidno mesto obesi fotografijo, opremljeno s komentarji. Udeležencem pojasni, da so fotografijo in komentarje dobili na Instagramu. Nato jih povabi, da preberejo obstoječe komentarje, in jih spodbudi, da napišejo še svoje komentarje, ki temeljijo na njihovih individualnih razmišljanjih in pogledih. Vsak udeleženec napiše svoj komentar na samolepilni listek in ga odloži v za to namenjeno škatlo.

Ko so zbrani vsi komentarji, jih vodja delavnice prebere in prilepi pod fotografijo.

Glasovno sporočilo

Ko so udeleženci zaključili s pisanjem komentarjev, vodja delavnice predstavi še dodaten kontekst. Razkrije, da je prikazana vznemirljiva fotografija v bistvu fotografija resničnega dekleta, vendar na lažnem profilu na Instagramu. Lažni profil je ustvaril fant, s katerim dekle ni želelo iti na zmenek.

Vodja delavnice udeležencem razkrije, da to ni bila le navadna imitacija, temveč platforma, na kateri so bile vsak dan objavljene nove žaljive in prirejene fotografije. Te fotografije so bile ustvarjene z uporabo Photoshopa, izvirne podobe so bile z njegovo pomočjo predelane na žaljiv in omalovažujoč način.

Zaradi dogodkov, ki so sledili, se je dekle počutilo primorano, da svojo izkušnjo deli s prijateljico prek glasovnega sporočila.

Vodja delavnice povabi udeležence, da pozorno prisluhnejo, in jim predvaja glasovno sporočilo.

Igra vlog

Po poslušanju dekletovega glasovnega sporočila vodja delavnice spodbudi udeležence k poglobljenemu raziskovanju in razumevanju dekletovih izkušenj. Da bi jim to olajšal, organizira udeležence v majhne skupine in jih spodbudi, da razmislijo in si predstavljajo, kaj bi se lahko zgodilo v dekletovem življenju po tem, ko je poslalo glasovno sporočilo svoji prijateljici.

Udeleženci vsake skupine začnejo s premišljeno razpravo, v kateri si predstavljajo čustvene in konkretne posledice za dekle. Razmišljajo o morebitnih izzivih, s katerimi se je soočala, o njenih podpornih sistemih in njeni trdnosti pri spoprijemanju s to situacijo. Sodelujejo pri pripravi različnih scenarijev, ki bi se lahko odvili. Po razpravi in pripravi svojih zamisli dobijo skupine priložnost, da scenarije, ki so jih pripravili, uresničijo z igranjem vlog.

Vsaka skupina odigra svoj scenarij, druge skupine pa komentirajo tisto, kar so videle.

Vroči stol

Ko udeleženci končajo z uprizarjanjem svojih scenarijev, jih vodja delavnice vpraša, ali bi jih zanimalo srečanje z dekletom, ki je bilo žrtev lažnega profila na Instagramu, in bi lahko neposredno od nje slišali, kaj se je v resnici zgodilo.

Žrtev stopi v učilnico in sede na stol pred udeležence. Udeleženci z dvigom rok zastavljajo vprašanja.

Razprava in evalvacija

Ko žrtev zapusti učilnico, vodja delavnice začne zadnjo stopnjo tega procesa, in sicer tako, da z udeleženci izvede razpravo in evalvacijo. Namen tega srečanja je pridobiti mnenja, oceniti njihove izkušnje in spodbuditi samozavedanje. Okrepi pomen empatije, odgovornega vedenja in digitalnega državljanstva ter tako pusti trajen pečat v zavesti udeležencev.

Na voljo je seznam možnih vprašanj, ki jih je treba obravnavati v diskusijskem in evalvacijskem delu delavnice.

- Kako ste se počutili med to dejavnostjo/nalogo? Spodbudite udeležence, da izrazijo svoja čustva in izkušnje ter jim omogočite, da v spodbudnem okolju odkrito delijo svoje misli.
- Kaj vam je bilo pri tej dejavnosti všeč? Povabite udeležence, da izpostavijo posamezne elemente dejavnosti, ki so jim bili všeč, kot so na primer posamezni trenutki, pogovori ali pridobljena spoznanja.
- Kaj bi naredili drugače ali izboljšali? Udeležence spodbudite, da vam dajo konstruktivne povratne informacije o tem, kako bi lahko dejavnost izboljšali ali spremenili za ponovitev v prihodnosti.
- Kaj ste se iz te izkušnje naučili? Spodbudite udeležence, da razmislijo o pridobljenem znanju, razumevanju ali empatiji, ki so jo pridobili s sodelovanjem pri tej dejavnosti. Spodbudite jih, da razmislijo o širših posledicah svojih dejanj in vplivu, ki ga lahko imajo na druge.
- Kaj si boste zapomnili od te dejavnosti? Povabite udeležence, da z vami delijo ključne ugotovitve ali nepozabne trenutke, ki jim bodo ostali v spominu. Spodbudite jih, da razmislijo o pomenu teh spoznanj v njihovem življenju.
- Navedite eno stvar, ki vam je bila pri tej dejavnosti všeč, in eno, ki vam ni bila všeč. Udeležence spodbudite, da izrazijo tako pozitivne kot konstruktivne povratne informacije, da lahko predstavijo svoje osebne želje in področja, na katerih bi bilo po njihovem mnenju mogoče kaj izboljšati.

Nasvet strokovnjaka za obravnavo žrtev in storilcev kibernetkega ustrahovanja

Pri delu z osebami, ki so doživele spletno ustrahovanje, je najpomembnejše, da žrtve ne obtožujemo, temveč ji ponudimo prostor, kjer se lahko izrazi. Zagotovite jim čustveno podporo in jim dajte zelo jasno sporočilo, da to, kar se je zgodilo, ni v redu in da ste jim na voljo.

Nasilje na internetu je zaradi anonimnosti in prič zelo posebno. Nikoli ne moremo zagotovo vedeti, koliko ljudi je videlo zlobne komentarje, naš lažni profil, fotografije, prirejene s Photoshopom, kdo ima posnetke zaslona itn. Vsakič, ko nekdo vidi, komentira, všečka ali deli takšno vsebino, se nasilje ponovi.

Ljudem, ki so žrtve spletnega ustrahovanja, svetujemo, naj o svoji izkušnji spregovorijo. Obrnite se na osebo, ki ji zaupate (po možnosti na odraslega). Vse to je pomembno zaradi čustvene razbremenitve in zaradi dejstva, da lahko ta oseba po tem ukrepa in pomaga žrtvi.

Pomembno je tudi, da se storilca zablokira, naredi posnetke zaslona (za dokaze), prijavi vsebino in poda izjavo policiji (če gre za kaznivo dejanje).

**Sofinancira
Evropska unija**

Financirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so zgolj stališča in mnenja avtorja(-ev) in ni nujno, da odražajo stališča in mnenja Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti EACEA.